

Лукіна Л.М.

УРОКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

2

КЛАС

Трудове навчання

УРОК 1

I семестр

Дата _____

Клас _____

ТЕМА. КРАСА ПРИРОДИ. АПЛІКАЦІЯ З ПАПЕРУ «ОСІННІЙ БУКЕТ»

Мета. Ознайомити учнів з технікою оригамі при виготовленні букетів з горобини; закріпити вміння згинати і розгинати папір; навчити створювати аплікацію із простих форм; розвивати спостережливість, уяву, творчі здібності, любов до рідної природи.

Обладнання: таблиці, малюнки, ілюстрації дерев, гілок горобини; кольоровий папір, ножиці, клей, діркопробивач, альбом Копитіної Н.Ф. «Умілі ручки. 2 клас», с. 3.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

В парках і садочках,
На доріжки й трави,
Падають листочки
Буро-золотаві.
Де не глянь, навколо
Килим кольористий,
Віти напівголі
Й небо синє, чисте.
Метушні немає,
Тиша й прохолода –
Осінь золотава
Тихо-ніжно ходить.

К. Перелісна

II. Повідомлення теми й мети уроку.

III. Формування нових знань і умінь.

1. Бесіда про осінь.

- Яка пора року панує надворі?
- Які її ознаки?
- Що найбільше вам подобається в цій порі року? А що не до душі?
- Чим багата осінь?
- Що особливого в кожному з осінніх місяців?

Рослини-мандрівники

Літо закінчилося, почалися дощі, ночі стали холодними. Дід з онуком зібралися додому, у місто. Востаннє пройшлися садом, сказали «до побачення» яблуням і вишням, малині та агрусу, кущикам полуниці, ревеню та щавлю, які лишаються зимувати.

– Шкода мені рослин, – сказав Тарас і погладив тонкий стовбур молодій горобини.

– Люди, звірі, птахи, риби – усі можуть, коли захочуть, ходити, їздити, літати, плавати. І лише рослини завжди стоять на одному місці, наче прив'язані.

– Помиляєшся, Тарасику, – весело сказав дідусь. Він легенько плеснув у долоні – і горобчик, що сидів на горобині, злякано спурхнув, несучи в дзьобику червону ягідку.

– Он поглянь, наша горобинка вже вирушила в мандри у дзьобику меткого горобця. Ягідку він склює, а насіннячко десь зронить, і наша горобинка там ніби народиться вдруге. Насіння багатьох рослин перебирається з місця на місце, вчепившись у шерсть звірів, спину працелюбних мурах або переносячись на підшвах людського взуття. Та це ще короткі мандри. Бувають і довгі – наприклад, у шлунку птахів, які здійснюють далекі перельоти.

УРОК 2

ТЕМА. СОНЯХ І СОНЕЧКО

Мета. Закріплювати вміння згинати папір у різних напрямках, скручувати його; формувати вміння сприймати, розрізняти й аналізувати співвідношення кольорів; розвивати дрібну моторику пальців; стимулювати розвиток допитливості; виховувати естетичне сприйняття навколишнього світу.

Обладнання: репродукції картин сучасних художників Юрія Савченка, Віолети Кочерги та ін.; навчальні плакати; кольоровий та гофрований папір, клей, ножиці; альбом «Умілі ручки. 2 клас», с. 4.

ХІД УРОКУ

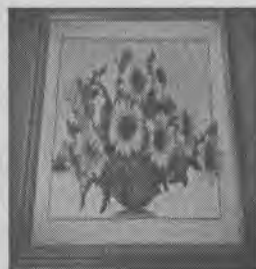
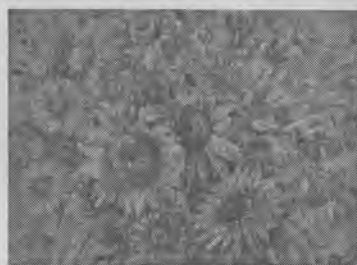
I. Організаційний момент.

Раз весняною порою
Сонце встало над горою,
В землю кинуло проміння,
Мов посіяло насіння.
Так а чи не так було,
Та проміннячко зійшло.
Потихеньку підросло,
Сил набралось, зацвіло,
І за сонечком завзято
Повертає оченята.
Вибіг Женя у садочок:
– Гляньте, квітка, мов віночок!
– Постривай, який віночок?
Я ж бо сонечка синочок.
Придивися краще, друже,
Я на маму схожий дуже.
Відгадайте, любі дітки,
Як же звалася та квітка? (*Соняшник*).

II. Повідомлення теми й мети уроку.

III. Формування нових знань і умінь.

Розгляньте репродукції картин відомих художників.

- Які квіти на них зображено?
- Чим вони особливі?
- Які кольори переважають у роботах?

Соняшник. Хто не знає цієї чудової рослини з товстим високим стеблом, цупким листям і великими золотавими голівками-кошиками, завжди повернутими до сонця? Мабуть, не тільки через схожість із золотавим сонцем ця рослина отримала свою назву.

Давайте послухаємо розповідь ваших однокласників про цю чудову квітку. (*Два учні розповідають підготовлену легенду*).

Легенда «Соняшниковий цвіт»

Це була чарівна і гірка історія. Як на світі нас ще не було, то Сонце сходило на землю зі своїми дочками. Удень вони жили на землі, а ввечері йшли спочивати на небо.

I семестр

Дата _____

Клас _____

2. Розповідь про горобину червону і чорну.

Погляньте на зображення горобини. (Учитель демонструє учням зображення горобини червоної і чорної).

– Чим вони відрізняються?

Червона горобина – це не тільки окраса наших парків, а й лікувальне дерево. Росте горобина повсюди. Її гіркуваті, терпкі плоди, які дозрівають у вересні і до глибокої зими залишаються на дереві, підгодовують немало пташок. Та вона є цілющою не тільки для птахів, а й людині вона дуже корисна. Горобина є чудовим медоносом. Мед з неї червонуватий, із сильним ароматом.

Та в природі існує ще й чорна горобина (аронія). Тільки вона росте кущем. Її плоди використовують для вітамінних соків, таблеток, харчових барвників. Насіння її містить багато жирної олії. З аронії варять смачне варення, вона покращує апетит і знижує тиск, є хорошим засобом при лікуванні променевої хвороби.

– Що цікавого ви знаєте про горобину?

– Опишіть горобину. Якої форми її листочки? Якої – ягідки?

IV. Фізхвилинка.

Учитель називає осінні природні явища. Учні намагаються відтворити їх рухами.

V. Практична робота.

Створіть осінній букет з кольорового паперу.

Розгляньте зображення на с. 3 альбому. Зверніть увагу, як цікаво зроблені листочки горобини. Для виготовлення таких листочків потрібно приготувати невеликі квадратики з кольорового паперу. Кути кожного квадратика згорніть до середини, як показано на зображенні. Переверніть та приклейте на основу. Ягідки горобини найпростіше виготовити за допомогою діркопробивача.

Для виготовлення вазочки візьміть більший квадратний аркуш кольорового паперу. Дотримуючись послідовності виконання роботи, показаної на с. 3 альбому, виготуйте вазу. Приклейте. Прикрасьте її.

VI. Підсумок уроку.

А чи знаєте ви, що хоча горобина вважається деревом, насправді вона – великий чагарник. Висота цього чагарника досягає 10 метрів. Горобина особливо гарна, коли цвіте білими квіточками наприкінці травня. Це дерево вважається швидкоростучим, воно світлолюбне. Плоди горобини їстівні, червоно-жовті, містять багато вітамінів, тому й використовуються в медицині. Мало хто знає, але насправді горобина – це не ягода, а яблучко.

– Під час прогулянки розгляньте, чи схожі плоди горобини на ябучко. Чим?

Виставка учнівських робіт.

Одного дня веселилися вони в гаю. Як стало Сонце заходити за обрій, почали вони збиратися додому. Коли дочки були вже далеко від гаю, то найменша згадала, що забула свій вінок, але, повернувшись назад, там його не знайшла.

Побачила вона недалеко під березою гарного парубка з віночком у руках. Він обняв дочку Сонця і забалакав до неї дуже чарівними словами. Обіцяв любити її все життя так, що їй буде краще, ніж у батька-Сонця.

Юна дівчина погодилася жити на землі, де співає соловейко, цвіте черемха, існує любов.

Розповідь 2 учня.

Сонце кликало дочку додому, сердилося, говорило, що на землі їй буде дуже важко жити. Але дівчина залишилась з коханим.

От і почалося для неї звичайне, земне буденне життя. Чоловік багато працював, майже не говорив ніжних слів своїй дружині, а бувало, що й зовсім забував про неї. Вона рідко бачила його, сумувала. Думала, що чоловік розлюбив її. А він відповідав, що земні люди люблять інакше, бо бачать щастя в любові, що еднається з радістю в праці.

Тоді дівчина попросила, щоб він навчив її працювати, щоб стати земною. Але він все мовчав. Потім красуня ще більше засумувала за батьком, за зірками-сестричками. Забула про свою гордість і закралася непомітно до батьківського царства. Але Сонце не могло забрати до себе дочку, яка вже вросла в землю. Воно тільки скропило її своїми слізьми. І тоді дівчина-красуня стала квіткою, що тужила весь час за батьківщиною, завжди повертаючи голівку до Сонця. Назвали її Соняшником.

IV. Фізхвилинка.

Хмарка сонечко закрила,
Слізки дрібні зронила.
Ми ті слізки позбираєм,
У травичці пошукаєм.
Пострибаєм, як звірята,
Летимо, як пташенята.
Потанцюємо ще трішки,
Розімнемо ручки, ніжки.
Всі веселі, от чудово!
За роботу сіли знову!

V. Практична робота.

На аркуші кольорового паперу виготуйте аплікацію «Сонях і сонечко». При роботі використовуйте послідовність виконання аплікації, зображену на с. 4 альбому.

Із кольорового паперу виріжте листки, стебло і серединку квітки соняшника. Приклейте на основу.

Квітку виготуйте з гофрованого паперу. Для виготовлення пелюсток відріжте смужку жовтого паперу. Поріжте на невеличкі прямокутники. Скрутіть з них пелюстки соняха, як показано на малюнку та наклейте по колу. З кульок чорного гофрованого паперу зробіть насіння. Приклейте його.

За бажанням доповніть аплікацію сонечком.

VI. Підсумок уроку.

Виставка учнівських робіт.

Дидактична гра «Відгадай квітку». Один учень описує ознаки квітки, а другий – відгадує.

ЗМІСТ

Урок 1. Краса природи. Аплікація з паперу «Осінній букет»	3
Урок 2. Сонях і сонечко	5
Урок 3. Виготовлення предметних аплікацій з природних матеріалів	7
Урок 4. У гостях у Нептуна	9
Урок 5. Мурашка з травинкою	11
Урок 6. Комбінована аплікація «Сонечко»	13
Урок 7. Аплікація «Жовте курчатко»	15
Урок 8. Аплікація з різаних ниток «Овечка»	17
Урок 9. Яблуко з ниток	19
Урок 10. Виготовлення конверта	21
Урок 11. Виготовлення казкового замку з деталей геометричної форми	23
Урок 12. Виготовлення саморобок на основі куба	25
Урок 13. Панно «Ялинкова гілка»	27
Урок 14. Іграшкове крісло для Дюймовочки	29
Урок 15. Новорічна гірлянда	31
Урок 16. Виготовлення новорічних прикрас на основі кілець	33
Урок 17. Оздоблення витинанками вітальних листівок до новорічних свят	35
Урок 18. Геометричний орнамент на рушнику	37
Урок 19. Види орнаменту	39
Урок 20. Оригамі. Сонечко з паперу	41
Урок 21. Фліпці-закладки	43
Урок 22. Кумедні пінгвіни	45
Урок 23. Різнокольорові рибки	47
Урок 24. Писанки-витинанки	49
Урок 25. Серветка-витинанка	51
Урок 26. Витинанка «Квітка у горщику»	53
Урок 27. Ліплення посуду	55
Урок 28. Вишні в кошику	57
Урок 29. Аплікація з пластиліну «Червона квітка»	59
Урок 30. Ігровий проект «Слоник у цирку»	61
Урок 31. Сервірування столу. Виготовлення композиції «На святковому столі»	63
Урок 32. Пришивання гудзиків	65
Урок 33. Макет сільської хати	67
Урок 34. Макет міського пейзажу з паперу	69
Урок 35. Макетування. Виготовлення макетів багатоповерхових будинків	71
Література	73

Видавництво "АБЕТКА" пропонує Вашій увазі комплект видань:

32300, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський,
вул. Князів-Коріатовичів, 9а; а/с 111;
тел.: (03849) 2-73-84;
моб.: 0984253404, 0501931724, 0682058554, 0673808375;
e-mail: abetka2006@yandex.ru; <http://www.abetka.in.ua>